

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1595. usque ad annum 1600

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1773

VD18 90118677

§. 70. Septima, & octava Congregatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67263](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67263)

Sæcul. XVI.
A.C. 1599. ad justificationem necessarios negarent,
hinc Fratres Prædicatores interrogati,
qua ratione ipsi vocem *Prædefinitus* ad-
didissent, hunc in modum responderunt
„illam vocem ideo addidimus, ut non
„modo efficax Dei prædestinatio homi-
„nem ad vitam æternam ordinare si-
„gnificaretur, sed etiam media efficacia
„ad salutem consequendam ante præ-
„cognitum arbitrii bonum usum futu-
„rum prædefinita ostenderentur: an ve-
„ro hæc media prædefinita, sint duntaxat
„ex parte objecti, & moralia, vel an
„etiam interius a Deo immissa, fir-
„mitate prius efficacia gratiæ in ratio-
„ne causæ moventis nullatenus a libe-
„ri arbitrii consensu dependente, seu
„sum nostrum requisiti aperiemus, eum-
„que sacris literis, & SS. Patribus omni-
„no consonum esse demonstrabimus.
Postea iidem Prædicatores Jesuitarum
responsiones trina censura notabant.

§. LXX.

*Septima, & octava Congregatio.**Hist. l. c. 3*

Hucusque mutuis ejusmodi velitationibus nihil actum videbatur, quæ circa Claudius Aquaviva supremus Societatis Moderator die quinta Maji dato libello supplici Madrutium Cardinalem rogabat, quatenus Sanctitas sua præciperet Patribus Dominicanis, ut

propositis a Bellarmino quæstionibus ^{Sæcul. XVI.} responderent, & congregati utriusque ^{A.C 1599.} partis Theologi clare statuerent, in quibus vel convenirent, vel discreparent: insuper petebat, ut simul Jesuitis non denegaretur, quod etiam quæstionem de prædeterminatione physica movere valerent, quamvis Fratribus Dominicanis concessum fuisset, ut ipsi priores a quæstione de efficacia gratiæ inchoare possent: verum Clemens VIII. hæc Jesuitarum petitiones minus ratas habens nequaquam Dominicanos, ut ad Bellarmini quæstiones in septima sacri Officii congregatione responderent, adigi voluit, sed potius die sexta Maji perlectis Fratrum Prædicatorum censuris, seu adnotationibus ad Jesuitarum responsiones præcepit, ut Societatis Theologi mentem suam clarius aperirent, quatenus tandem inde dignosci posset, in quibus cum adversa parte convenirent, vel ab ea discreparent: ut ergo hac in re sine ambiguitate procederetur, ipse Cardinalis Madrutius Pontificis voluntatem utrique parti denuntiavit, & totam controversiæ summam ad tres propositiones ex Fratrum Prædicatorum responsionibus depromptas redegit, easque die Dominica ante Christi ascendentis Festum decima sexta ejusdem mensis in octava Congregatione coram Car-

Hist. Eccles. Tom. LII,

E e di-

Sæcul. XVI

A.C. 1599.

dinalibus arbitris, atque utriusque Ordinis Doctoribus scripto exposuit: erant autem sequentes "I. liberum arbitrium, ad actus, quibus homo ad justificationem disponitur, & ad salutem pervenit, concurret ex innata libertate tantquam causa secunda mota a primo efficientis gratiæ auxilio. II. Auxilia efficiacia ut sunt a Deo, & ex se includunt respectum ad consensum futurum liberi arbitrii tanquam causæ efficientis ad suum effectum, nequaquam tantamen velut ad aliquid, ex quo pendent efficacia auxilii ad movendum ipsum liberum arbitrium. III. Auxilia sufficientia in hoc sensu redduntur a libero arbitrio inefficacia, quod homine obiectum, ad quem disponere nata sunt, nunquam tamen in hoc sensu, quod reddat inefficacia illa auxilia, quibus movetur a Deo in instanti justificationis, cum ex se, & ut veniunt a Deo, sint efficacia.," Jesuitæ cum hucusque nunquam aperuerint, an circa hæc doctrinæ capita cum Dominicanis consentirent, vel ab eis discreparent, hinc in quarto Theologorum Colloquio interrogabantur, utrum in hisce articulis cum Fratrum Prædicatorum doctrina conveniant: hi ergo palam admittebant, quod detur prævenientis gratiæ auxiliium

Sæcul. XVI.
A.C. 1599.

lium a sufficienti distinctum, & tam intellectu, quam voluntati intrinsicum, supernaturale, immissum a Deo, movens voluntatem ad actum determinatum, seque non modo ex parte objecti, sed etiam potentiae tenens, quo posito infallibiliter homo convertatur: attamen hac ipsa declaratione nondum satis constabat, an Jesuitæ hujus auxilii efficaciam ex arbitrii consensu, & congrua Dei motione, vel ex ipsa vi, & motione intrinseca physice arbitrium determinante oriri dicant, eapropter de modo, quo gratia illam efficaciam, & infallibilitatem sortiatur, agendum supererat, nec tamen unquam Jesuitæ adduci poterant, ut hac in re aperte mentem suam oretenus panderent: hinc colloquium solvere oportebat, die tamen vigesima ejusdem mensis Societatis Generalis circa modum efficaciae divini auxilii Madrutio Cardinali scriptum quoddam tradebat quinque propositiones completens, quas ab omnibus Dominicanis affirmari, a Jesuitis vero negari asserebat, re autem per eundem Cardinalem comperta mox altera die Dominicani alias quatuor propositiones Thomisticae doctrinae circa gratiae efficaciam adversas exponebant, quas unacum Jesuitarum scripto Cardinalis Madrutius vicissim ad utramque partem transmittens, an quicquam

Sæcul. XVI.
A.C. 1599.

quam contra illas proponendum haberent, se lubenter auditurum declarabat: verum licet Dominicani in sua expositione perspicue asseruissent, quod efficacia gratiæ non in sola motione moralis, sed physica ante prævium liberi arbitrii usum consisteret, nihilominus Jesuitæ Dominicanos apud Cardinalem Madrutium insimulabant, perinde ac si verum controversiarum caput, scilicet prædeterminationem physicam omnium liberorum actuum, etiam malorum, in suo scripto non tetigissent: vicissim vero Fratres Prædicatores redarguebant Jesuitas, quod non, quid ipsi sentiant, sed duntaxat quid non sentiant, exposuerint: itaque Cardinalis ad Societatis Theologos conversus illos his verbis alloquebatur: „ne gravemini novam expositionem vestræ de gratiæ efficacia sententiæ scripto quam clarissime concipere, quod ego scriptum Patribus Dominicanis communicare possim, & sic omnes eorum de vobis suspiciones abstergere: „ jussis parvè Jesuitæ, ac die vigesima octava Maji quinque propositiones porrigebant, in quibus tamen adhuc silentio prætermittebant, an tota gratiæ efficacia a Deo foret, vel partim a libero arbitrio tanquam a causa illius efficiente penderet? quæ propter Dominicani die octava Junii hoc

Sæcul. XVI.
A.C.1599.

hoc anno præcipue, ut omnem quæsitæ tergiversationis sibi a Jesuitis objectæ invidiam amolirentur, scriptum quoddam divulgabant, quo permotus Cardinalis Patribus Societatis injunxit, *ut ad tres illas propositiones mense superiori propositas ita responderent, ut clare, & integre haberi possit resolutio ad hoc, ut difficultate illa superata favente Deo ad ulteriora procedi valeat.* Accepto hoc mandato Jesuitæ edito vicissim scripto totam procrastinationis culpam in Dominicanos rejecerunt: nihil autem novi protulerunt, quo suam de gratiæ efficacia a solo Deo dependente mentem clarius aperiebant. Hæc agendi ratio summo pere Madrutio Cardinali displicuit, quapropter Asculanum Cardinalem accedens querebatur, quod parum decora tergiversatione jam integrum semestre consumptum fuerit, quin verus controversiæ status ex utriusque partis sententiis elici potuerit. Asculanus respondit: „equidem Fratribus Dominicanis cordi non est, prædeterminationem „physicam publicæ concertationis discrimini exponere: obtulerunt tamen „Jesuitæ alia capita circa modum, & „causam efficaciam divini auxilii: de „his igitur disputationem haberi æquiori animo Fratres Prædicatores patientur. „ Placuit Madrutio consilium:

E e 3 qua-

Sæcul. XVI.
A.C. 1599.

quapropter juncta opera totam quaestionis summam ad duo capita redegit, eaque die vigesima tertia ad Bellarminum Cardinalem transmisit, ut ipse circa ea mentem suæ Societatis proferret: cum autem hæc duæ propositiones genuinam divi Thomæ sententiam complecterentur, Dominicani eadem adhuc die absque ulla restrictione ad hæc capita responderunt: Jesuitæ vero primum die quinta Augusti suam porrigebant responsionem, quam Fratres Prædicatores variis adnotationibus castigabant: nec tamen suis partibus deerant Jesuitæ, quamprimum enim illas observationes per Bellarminum Patres Societatis die decima septima Novembris receperant, mox contrarias adnotationes ad Patrem Procuratorem Ordinis sancti Dominici die decima nona ejusdem mensis transmiserunt, ubi tamen observandum venit, quod iidem a Dominicanis reprehensi, eoquod contra summi Pontificis, & Hispaniæ Regis mandatum Fratrum Prædicatorum doctrinam Calvinismi nota in suis observationibus perstringere non dubitarint, ad diluendam hanc culpam responderint: nos dicendo, nullum Doctorem Calvino antiquiorem, gratiam de se efficacem docuisse, illum non in doctrina, sed in antiquitate cum Doctoribus comparavimus. Ceterum has Jesuitarum

Not. PP.
Societ. ad
observ. PP.
Præd. apud
P. Livinum
S. J.

tarum adnotationes a Patribus Domini-
 canis fuisse confutatas, anno sequenti
 recensimus. Interim Fratres Præ-
 dicatores tot inutiles verborum amba-
 ges pertæsi apud sacri Officii Cardinales
 querebantur, "quod relicta Molinæ
 „caussa nil aliud intenderetur, quam ut
 „debitis pœnis hic Author jam convi-
 „ctus, reusque eximeretur: prorsus au-
 „tem indignum foret, quod ipsi tanquam
 „Consultores sacri Officii hæctenus ad
 „hosce cætus vocati essent, cum calli-
 „dis adversantium consiliis in ima sub-
 „sellia detruderentur, Jesuitæ vero
 „in id unum intenti essent, si qua via
 „possent, imminens in se fulmen da-
 „mnationis in Judices, & Delatores suos
 „avertere. „ Insuper Franciscus Pegna
 Rotæ Romanæ Auditor, ac Decanus
 Clementi VIII. summo Pontifici expone-
 bat, quod omnis controversiæ cardo in
 Molinæ libro verteretur, hoc autem er-
 roris fonte expurgato brevi peroptata
 consensus reditura foret. Hæ quere-
 læ tantum apud Papam prævalebant,
 ut communis fama increbresceret, fore,
 ut brevi Molinæ liber damnaretur.

Sæcul. XVI.
 A. C. 1599.

*Hist. contro-
 de auxiliis
 P. Livini
 S. J. 1. 3. c. 12*

§. LXXI.

*Francisci de Avila Dominici liber,
 ejusque fata.*

E e 4 Eodem